

1 Za časného jitra políbil Lában své vnuky a dcery, požehnal jim a vracel se opět ke svému domovu. 2 Jákob šel svou cestou. Tu se s ním srazil Boží poslové. 3 Jakmile je Jákob spatřil, zvolal: "To je tábor Boží", a to místo pojmenoval Machanajim (to je Tábořiště). 4 Pak Jákob vyslal napřed posly ke svému bratru Ezauovi do země Seíru, na pole Edómské, 5 a přikázal jim: "Vyřídte mému pánu Ezauovi toto: Tvůj otrok Jákob vzkazuje: Až dosud jsem prodléval jako host u Lábara. 6 Mám voly a osly, ovce, služebníky a služby. Posílám o tom zprávu tobě, svému pánu, abych získal tvoji přízeň." 7 Poslové se vrátili k Jákobovi a řekli: "Přišli jsme k tvému bratru Ezauovi, ale on ti už jde vstříc a je s ním čtyři sta mužů." 8 Tu padla na Jákoba velká bázeň a tíseň. Rozdělil proto lid, který byl s ním, i brav a skot a velbloudy do dvou táborů, 9 neboť si řekl: "Přijde-li Ezau k prvnímu táboru a pobije jej, může ještě zbylý tábor vyváznout." 10 Dále Jákob řekl: "Bože mého otce Abrahama a Bože mého otce Izáka, Hospodine, tys mi pravil: »Navrať se do své země a do svého rodiště a já se postarám, aby se ti dobře vedlo.« 11 Nejsem hoden veškerého tvého milosrdenství a vši tvé věrnosti, které jsi svému služebníku prokázal. Tento Jordán jsem překročil s holí, a teď mám dva tábory. 12 Vytrhni mě prosím z ruky mého bratra, z ruky Ezauovy, neboť se ho bojím, aby nepřišel a nezabil mě, matku nad dětmi. 13 Ty jsi přece řekl: »Určitě se postarám o tvé dobro a tvé potomstvo rozmnožím jako mořský písek, jež nelze pro množství sečíst.«" 14 A přenocoval tam té noci. Pak vzal z toho, co vyzískal, dar na usmířenou pro svého bratra Ezaua: 15 dvě stě koz a dvacet kozlů, dvě stě bahníc a dvacet beranů, 16 třicet velbloudic se sajícími mláďaty, čtyřicet krav a deset býků, dvacet oslic a deset oslů. 17 To vše předal svým služebníkům, každé stádečko zvlášť, a řekl jim: "Jděte napřed a ponechte mezi jednotlivými stádečky odstup." 18 A prvnímu přikázal: "Až se s tebou setká můj bratr Ezau a zeptá se tě či jsi a kam jdeš a či je to, co ženeš před sebou, 19 odvětiš: »Je to dar od tvého otroka Jákoba, poslaný jeho pánu Ezauovi; on sám je za námi.«" 20 Tak přikázal i druhému a třetímu a všem, kteří šli za stádečky. Řekl: "V tomto smyslu mluvte s Ezauem, až na něj narazíte. 21 A dodejte: »Také tvůj otrok Jákob je za námi, neboť řekl: Darem, který jde přede mnou, chci ho usmířit a teprve potom spatřit jeho tvář. Snad mě přijme milostivě.«" 22 Šli tedy napřed s darem, zatímco on přenocoval oné noci v táboře.

"Jákob jde svou cestou," takhle vypravěč otevírá dnešní příběh, jako by mu právě na tom zvlášť záleželo. Proč to říká? Nejde snad Jákob svou cestou od začátku, od malička? Tohle přece Jákob uměl, zvlášť, když prováděl podrazy na adresu svého bratra... JÍT SVOU CESTOU, to přece není sama o sobě následování hodná životní poloha... Jít svou cestou může znamenat, že neznám bratra, nebo jdu přes mrtvolu.

A především, neznamená víra zastavit se, PŘESTAT jít SVOU CESTOU, a vydat se směrem, který není můj, kde nejsem sám svůj?... Takhle nás to učí katechismy, páni faráři i zbožné příručky. Ale já si přesto chci pozorně všimnout toho, že Jákob JDE SVOU CESTOU.

Když se na ni vydal, byl skutečně sám sobě tou největší autoritou. Pak se mu ten svět, jehož středobodem byl on sám, začal hroutit. Zhroutilo se mu nebe nad hlavou – a jeho cesta zamířila do naprosté nejistoty. A tehdy, z toho nebe, co se mu zhroutilo, uslyšel: „Já budu s tebou, Jákobe. Nepustím tvou cestu ze zřetele. Ano, jdi svou cestou dál, ale neboj se – jednoho dne se na tohle místo zhroucených nadějí navrátíš, ale z opačného směru než teď.“

TAKHLE přestala být Jákobova cesta cestou ztraceného syna – a, i když ho čekala dlouhá odysea, přec se už na těch

zákrutách a ve vyhnanství STALA CESTOU POŽEHNANÉHO.

Teď se Jákob vrací, neboť jeho cesta nabrala opačný směr. Domů. Jde v čele své karavany, v čele zástupu žen a synů a stád, jejichž konce nedohlédneš. Vrací se, a čím dál zřetelněji mu proznívá vzpomínka na místo, kde před dlouhou dobou domov opustil. Tehdy ho – tady u hranic zaslíbené země, na cestu vstříc prázdnotě, nečekaně vyprovodili andělé. A najednou na něj čekají opět. Tentokrát mlčky. Hráz? Vykřičník? "Co, co mi tu to stojí v cestě?... kocká. "Vojsko – Boží?"

Jákob jde svou cestou – a najednou se musí zaraženě ptát: Na koho jsem to tady narazil? Kde je vlastně moje pravé místo? Kde najdu Boží přátelství a pokoj?

Mám pokračovat dál ve své cestě – když tu stojí ta mlčenlivá andělská strážní jednotka? Nebylo by nakonec jistější tu naši karavanu obrátit – a zamířit zpátky, do Cháran – nebo někam úplně jinam?

Stojí mi za to – jít vstříc budoucnosti, když vypadá podivně nejistě?

Tahle dilemata – jsou dilemata, do nichž nás přivádí cesta víry. Copak sem, na toto místo, nepřivedl Jákoba Boží hlas – zvedni se, vstaň – a pojd' do zaslíbené země? Ale čím dál se ubírá – tím víc se ta zprvu zářivá a jednoznačná budoucnost jeví komplikovanější a dvojnásobnější. Stojí mu to za to – pokračovat tady a teď dál nastoupeným směrem? Neodrazují ho od ní sama nebesa?

A pojmenoval to místo Machanajim: doslova "Dvě tábořiště". Přesně to vystihuje jeho rozpoložení: Je mužem na hranici, mezi dvěma tábory. Zítra by měl tábořit doma, v zemi slíbené

- ale zatím táboří tady, před jejími hranicemi, a čím dál bolestněji pociťuje, že na to vytoužené tábořiště to bude ještě náročná cesta...

Na co teď vsadí? Co udělá?

Zdá se, že vsadil na to, že dávný Boží slib se naplní – i když nás vede cestou hodně neprošlapanou.

Poslové Boží ho inspirovali – aby i on vyslal poselství k svému rozhněvanému bratru. A tak vysílá posly s pokornou prosbou o smíření: *Vracím se – abych před tvou tvář našel milost.*

Udělat takový krok je vždycky riskantní. Nevíš, jaké přinese nějaké ovoce – za jak dlouho – a jestli vůbec. Ale Jákobovi je jasné: Jestliže mi nebesa umožnila, abych se vrátil – vyklouzl ze sítí a úskoků, jež na mne nastražil úskočný Lában – je to šance začít znova. Začít znova – právě s tím bratrem, jehož kainovský křik „Já svého bratra zabiju!“ mi zněl na mém útěku v uších nejdýl. *Vracím se – abych před tvou tvář našel milost* – tohle poselství mu posílá.

I navrátili se jeho zpět se zprávou: "Narazili jsme na tvého bratra Ezaua – a on už ti jde vstříc. A s ním 400 mužů."

Čeho svým pokusem Jákob dosáhl? Udělal krok podle svého nejlepšího svědomí – a hle – tohle je výsledek: Ezau ti jde naproti s 400člennou bandou ozbrojenců. Na co jejich setkání vypadá? Na smíření – nebo spíš na vražedné řádění pomstychtivého bratra – který teď cítí šanci oplatit dávnou křivdu i s bohatými úroky? Jak má teď dál jít svou cestou – aby to byla cesta Boha Abrahamova, Izákova a Jákobova?

Kdysi mu tady – na hranici zaslíbené země – něco slíbil sám Hospodin. Není teď nejvyšší čas, aby se obrátil s tím slibem Jákob k němu?

A tak se Jákob pouští – do modlitby. Možná si trochu přezíravě řekneme, jó to známe, člověk se začíná modlit, teprve když mu doopravdy teče do bot. Ale není modlitba člověka v koncích modlitbou, na niž v nebi čekají...? A navíc, tady hovoří jiný Jákob než ten mladíček, jemuž šlo o sebe sama až na prvním místě. Tohle je modlitba zoufalého, který vylévá své srdce v důvěře, že Hospodinovým slibům se dá důvěřovat, i KDYŽ ZROVNA NEVÍME JAK. I když nám (podle našeho odhadu) zbývají jen úzkosti tváří v tvář ohrožení, na něž jsme krátcí.

"Ach, Bože, Bože Abrahama, Bože Izáka, mohl bys být prosím tě i Bohem Jákoba? JÁ se teď strašně bojím, ale TY jsi přece slíbil, že se mnou bude tvá předivná moc. Naučíš mne i teď, v tomhle sevření, důvěřovat tvým slibům, tvým slovům? Budeš se mnou, když se bojím, o své blízké, když se spolu s nimi bojím jít tmou? Kdysi jsem utíkal sám – do samoty a ztracení, a tys mne vzal za ruku – naučíš mne věřit, že po téhle cestě teď dojdou až do cíle? Ukaž mi, kudy má vést moje cesta!

A s dětskou důvěrou – i dospělou odvahou – Jákob prosí: "VYTRHNI MNE – z hrozící záhuby – z nenávistné ruky mého bratra."
Takhle se Jákob modlí. Takhle zápasí o Boží slib – i se svým vlastním strachem.

A potom, jako by si v modlitbě ujasnil, kudy vede jeho cesta, **vstane, a začne jednat** - a jedná, jakoby už jeho modlitba byla vyslyšena: Rozhoduje se vyslat vstříc Ezauovi cosi na způsob parlamentářů. Nebudou mávat bílou vlajkou, ale povedou 200 koz, 20 kozlů, 200 ovcí, 20 beranů, 30 kojících velbloudic s mláďaty, 40 krav, 10 býků. Trochu se v něm zas probudil ten lišák všemi mastmi mazaný: Nachystal Ezauovi královský dar, sám o sobě velký víc než dost. Ale bude vypadat ještě větší, když ho rozdělí do více balíčků. Ty pošle Ezauovi do cesty jako vlnolamy, které snad oslabí a nakonec zlomí jeho zlobu.

Nemám rád takové ty jakoby reportážní biblické filmy – ale tahle scéna stojí za to: Ezau si to rázuje se svou 400členou ochrankou – a vtom jim vběhne pod nohy dvě stě bečících ovcí.

"Čí jste a kam jdete?" – "Pro tebe, od Jákoba, tvého služebníka, však jde za námi."

A pak zatarasí cestu dvacet beranů, za chvíli dvě stě koz, pak dvacet kozlů, po nich třicet velbloudic se sajícími mláďaty - všude to bučí a řehťá a mečí - a mezitím se pořád jak refrén opakuje: "Dar pro tebe od tvého otroka Jákoba. A Jákob jde vzadu."

Jákob jde vzadu. Ten, který už při narození bojoval o to, aby byl první, jde teď vzadu.

Ze zbabělosti? Ne, protože rozpoznal, kudy vede další pokračování jeho cesty: Má-li moje cesta potkat onu Bohem slíbenou dobrou budoucnost, nemohu nechat tvář svého bratra rozhněvanou. Nemohu se vyhnout úsilí o smíření. "*Chci usmířit Ezauovu rozhněvanou TVÁŘ – darem, který jde před mou TVÁŘÍ. Pak chci vidět JEHO TVÁŘ. Snad pohlédne milostivě na MOU TVÁŘ.*"

Jak, kdy, a jestli k tomu dojde, není v této chvíli podstatné. Důležité je, že se pro to rozhodl. Že pochopil, na MÉ cestě jde zrovna tak o MÉHO BRATRA.

Manachajim – dva tábory – pojmenoval Jákob to místo. Tuhle noc zůstane v tom svém. Vzadu.

Ale směr, kterým se ubírají jeho dary na usmířenou (promyšleně uspořádané a zabalené do slov otupujících hněv) – to je směr, který míří k tomu pravému ležení. K Božímú tábořišti – do zaslíbené země jako země dobré a prostorné. Do země, která je tu od toho, aby se tu požehnaný sdílel o ovoce svého požehnání. Neboť ráj se opět otvírá, když nehledíš jen na sebe, ale jak usmířit tvář svého bratra. Amen.

Píseň 158,1

In: Utíkám se k tobě, Hospodine, kéž nikdy nejsem zahanben! Pro svou spravedlnost mě vysvobod, pomoz mi vyváznout, skloň ke mně své ucho, buď mou spásou. Ty jsi přece má naděje, Panovníku Hospodine, v tebe už od mládí doufám. Nezamítej mě v čas stáří, neopouštěj mě, když pozbývám sil. Amen

Píseň 71,1-6

Modlitba

Příběhy tvé záchrany a nových možností obnovují naše žití, Pane. Tam, kde pro nás nebylo naděje, tys otevřel cestu. Tam, kde jsme propadali zmatku a úzkostem, tys uprostranil důvěře a pokoji.

Tam, kde nás ovládalo sobectví a chytráctví, tys otevřel naše srdce zájmu o druhého.

Ty víš, že ovoce tvého díla dokážeme vynalézavě a pokrytecky zneužít k vlastnímu prospěchu. A zbožnými řečmi překrýt plány, jak vyzrát na svoje bližní.

Prosíme, buď s námi duchem – který vysvobozuje ze spoutanosti lži i lidským chytráctvím – který strhává masky falešné zbožnosti – duchem, který dává odvalu k pravdě – a zápasům o smíření, nový začátek. Tak i nám umožni pohlédnout do tváře i těm bližním, od nichž nás dělí předsudky, neodpuštěné viny či vzájemné bariéry. Tak nasměruj naše kroky na cestu těch, kdo hledají pokoj a spravedlnost. Daruj nám to jako ten, který svou milostiplnou tvář ukázal světu v JKu.

1. čtení Gn 32,1-13

Píseň 495

kázání Gn 32,14-22

Píseň 451

Ohlášení

Přímlyvy – Kyrie

Ukázal ses jako Bůh, který otvírá nové možnosti – a tak prosíme o odvalu – k zápasům o pravdu i o smíření – k zápasům s vlastní vychytralostí i o znovunalezení bratří a sester. / Umožňuješ překročit hranice, jimiž nás limituje beznaděje a rezignace – a tak prosíme za všechny, kdo narazili na hradby odcizení – předsudků – na limity vlastních sil či zdraví. / Vysvobozuješ z moci svévolníků – a tak prosíme za všechny, kdo jsou ožebračeni – zbaveni lidské důstojnosti – šikanování úředníky – nadřizenými. Prosíme i za ty, kdo s nimi takto jednají – ať znovu v jejich tváři zahlédnou člověka s jeho potřebností / Prošlapal jsi cestu milosrdenství i spravedlnosti, cestu lidskosti. A tak prosíme za všechny, kdo zakoušejí nelidskost válek – utrpení – mučení – i chudoby vyloučení a každodenního strádání. / Vedeš svůj lid cestou víry – prosíme o ducha, který narovná záda i pokleslá kolena – o ducha naděje i služby, jež se nevyhýbá potřebným. *Kyrie eleison*

Otče náš

Poslání Žd 13,1-2.5-6

Požehnání

Ať Hospodin ti zehná a chrání tě. Ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv. Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

Píseň 421,4-6